

Spis treści

Wprowadzenie / 9

ROZDZIAŁ I

Podstawowe pojęcia w kontekście problemu reprivatyzacji / 13

- 1.1. Potrzeba zdefiniowania podstawowych pojęć / 13
- 1.2. Pojęcie własności w kontekście problemu reprivatyzacji / 15
 - 1.2.1. Pojęcie własności w ujęciu historyczno-doktrynalnym / 17
 - 1.2.2. Pojęcie własności w ujęciu socjologiczno-ekonomicznym / 20
 - 1.2.3. Pojęcie własności w ujęciu prawnym / 22
- 1.3. Określenie znaczenia pojęć związanych z przemianami własnościowymi / 25
 - 1.3.1. Nacjonalizacja / 26
 - 1.3.2. Wywłaszczenie / 30
 - 1.3.3. Komunalizacja / 33
 - 1.3.4. Konfiskata / 35
 - 1.3.5. Denacjonalizacja / 36
 - 1.3.6. Prywatyzacja / 37
 - 1.3.7. Uwłaszczenie / 39
 - 1.3.8. Reprivatyzacja / 40

ROZDZIAŁ II

Uwarunkowania historyczno-prawne problemu reprivatyzacji / 43

- 2.1. Charakter przemian własnościowych w Polsce przed II wojną światową w kontekście problemu reprivatyzacji / 44
 - 2.1.1. Zagadnienie ciągłości prawnej pomiędzy I a II Rzeczpospolitą w kontekście problemu reprivatyzacji / 44
 - 2.1.2. Problem zwrotu przez władze II Rzeczypospolitej mienia utraconego przez właścicieli w wyniku przejścia z domeny prywatnej do domeny publicznej podczas zaborów / 47

- 2.1.3. Problem zwrotu mienia utraconego przez właścicieli na rzecz państw zaborczych w praktyce legislacyjnej II Rzeczypospolitej w latach 1918–1932 / 52
- 2.1.4. Problem zwrotu mienia utraconego przez właścicieli na rzecz państw zaborczych w praktyce sądowniczej II Rzeczypospolitej w latach 1918–1939 / 63
- 2.1.5. Problem zwrotu mienia utraconego przez właścicieli na rzecz państw zaborczych w praktyce legislacyjnej II Rzeczypospolitej w latach 1932–1939 / 74
- 2.2. Charakter przemian własnościowych w Polsce w okresie II wojny światowej oraz pierwszych latach powojennych w kontekście problemu reprivatyzacji / 81
 - 2.2.1. Zagadnienie ciągłości prawnej pomiędzy II Rzeczpospolitą a Polską Ludową w kontekście problemu reprivatyzacji / 84
 - 2.2.2. Ocena problemu ciągłości prawnej pomiędzy II Rzeczpospolitą a Polską Ludową ze współczesnej perspektywy badawczej / 88
 - 2.2.3. Problem legitymizacji aktów nacjonalizacyjnych wydawanych przez władze w kontekście przejścia mienia po II wojnie światowej z domeny prywatnej do domeny publicznej / 92
 - 2.2.4. Uwarunkowania polityczno-historyczne przejścia mienia po II wojnie światowej z domeny prywatnej do domeny publicznej w kontekście problemu reprivatyzacji / 98
 - 2.2.5. Uwarunkowania prawne przejścia mienia po II wojnie światowej z domeny prywatnej do domeny publicznej w kontekście problemu reprivatyzacji / 109
 - 2.2.5.1. Uregulowania prawne przejścia prawa własności nieruchomości ziemskich / 111
 - 2.2.5.2. Uregulowania prawne przejścia prawa własności lasów i gruntów leśnych / 119
 - 2.2.5.3. Uregulowania prawne przejścia prawa własności przemysłu, usług oraz majątków opuszczonych i porzuconych / 120
 - 2.2.5.3.1. Ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej / 122
 - 2.2.5.3.2. Majątki opuszczone i porzucone / 129
 - 2.2.5.3.3. Dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich / 132
 - 2.2.5.3.4. Inne akty nacjonalizacyjne / 134
 - 2.2.5.3.5. Ustawa z dnia 25 lutego 1958 r. o uregulowaniu stanu prawnego mienia pozostającego pod zarządem państwowym / 135
 - 2.2.5.4. Uregulowania prawne przejścia prawa własności dóbr martwej ręki / 138
 - 2.2.5.5. Uregulowania prawne przejścia prawa własności dóbr kultury / 140
 - 2.2.5.6. Uregulowania prawne przejścia prawa własności gruntów warszawskich / 142

ROZDZIAŁ III

Uwarunkowania polityczno-prawne systemowych rozwiązań
problemu reprivatyzacji / 149

- 3.1. Potrzeba systemowych rozwiązań problemu reprivatyzacji
po przemianach 1989 r. / 149
- 3.2. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych regulujących
problematykę reprivatyzacji w latach 1989–2019 / 155
 - 3.2.1. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie X kadencji / 156
 - 3.2.2. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie I kadencji / 162
 - 3.2.3. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie II kadencji / 164
 - 3.2.4. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie III kadencji / 173
 - 3.2.5. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie IV kadencji / 181
 - 3.2.6. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie V kadencji / 186
 - 3.2.7. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie VI kadencji / 188
 - 3.2.8. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie VII kadencji / 190
 - 3.2.9. Rozwiązania prawne zawarte w projektach ustawodawczych
regulujących problematykę reprivatyzacji w Sejmie
VIII kadencji / 193
- 3.3. Bilans inicjatyw ustawodawczych regulujących problematykę reprivatyzacji
w latach 1989–2019 / 197
- 3.4. Aksjologiczne uwarunkowania problemu reprivatyzacji w Polsce / 202
 - 3.4.1. Aksjologiczne uwarunkowania problemu reprivatyzacji w świetle
konstytucyjnej zasady ochrony prawa własności / 204
 - 3.4.2. Aksjologiczne uwarunkowania problemu reprivatyzacji w świetle
sprawiedliwości tranzycyjnej / 210
- 3.5. Problem reprivatyzacji w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw
Człowieka (ETPC) na gruncie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka / 219
 - 3.5.1. Wyrok ETPC z dnia 4 października 2001 r. w sprawie Potocka i inni
przeciwko Polsce, skarga nr 33776/96 / 226
 - 3.5.2. Wyrok ETPC z dnia 1 lutego 2005 r. w sprawie Beller przeciwko Polsce,
skarga nr 51837/99 / 230
 - 3.5.3. Wyrok ETPC z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie Broniowski
przeciwko Polsce, skarga nr 31443/96 / 234
- 3.6. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji w wybranych krajach Europy
Środkowej i Wschodniej / 243
 - 3.6.1. Uwarunkowania problemu nacjonalizacji Europy Środkowej
i Wschodniej / 243
 - 3.6.2. Model nacjonalizacji przyjęty w Związku Radzieckim / 247
 - 3.6.3. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji w Niemczech (NRD) / 252

- 3.6.4. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji w Czechosłowacji / 259
- 3.6.5. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji na Węgrzech / 268
- 3.6.6. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji na Litwie / 273
- 3.6.7. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji w Bułgarii / 277
- 3.6.8. Problem nacjonalizacji i reprivatyzacji w innych krajach Europy
Środkowej i Wschodniej / 280
- 3.6.9. Ocena rozwiązań problemu reprivatyzacji w krajach Europy
Środkowej i Wschodniej / 281

Podsumowanie / 285

Bibliografia / 289